

Oponentský posudok

na habilitačnú prácu JUDr. Štefana Zemana, PhD.

na tému

„Vybrané kriminologické a trestnoprávne aspekty stalkingu“

Oponent: prof. JUDr. Jozef Čentéš, DrSc.

Predložená habilitačná práca predstavuje rozsiahle a koncepčne vyvážené vedecké dielo, ktoré sa systematicky venuje fenoménu stalkingu z kriminologického a trestnoprávneho hľadiska. Autor zvolil aktuálnu, spoločensky významnú a vedecky náročnú tému, ktorá je v slovenskom prostredí doteraz spracovaná len fragmentárne. Z hľadiska výberu témy, jej spracovania i rozsahu možno prácu hodnotiť ako vysoko relevantnú pre oblasť trestného práva, kriminológie a forenzných disciplín.

Práca je koncipovaná v dvoch hlavných častiach – **kriminologickej a trestnoprávnej** – pričom obe sú logicky prepojené a metodologicky konzistentné. Autor preukazuje veľmi dobrú orientáciu v interdisciplinárnych prienikoch psychológie, psychiatrie a kriminológie, ako aj v právnych komparáciách a analýze judikatúry.

2. Odborná a vedecká úroveň práce

Z vedeckého hľadiska ide o prácu, ktorá v plnej miere spĺňa kritériá habilitačného výskumu:

- Autor pracuje s bohatým **spektrom relevantných zahraničných aj domácich vedeckých zdrojov**, pričom uvádza relevantnú odbornú literatúru z prostredia USA, Austrálie, Nemecka, Českej republiky a Slovenskej republiky.
- Citácie sú korektne uvádzané podľa akademických štandardov, vrátane online prameňov.
- V práci sú zreteľne uplatnené **analytická, komparatívna, historická, deduktívna a syntetická metóda**, pričom autor ich v úvode transparentne identifikuje (str. 9).

Z obsahového hľadiska je potrebné oceniť:

- hĺbkovú **analýzu vývoja pojmu stalking** a jeho definícií v odbornej literatúre;
- **prehľad typológií páchatel'ov a obetí**, vrátane prepojenia s forenznou psychológiou;
- **systematické spracovanie kyberstalkingu** ako samostatného a moderného fenoménu;
- **rozsiahlu právnu analýzu § 360a Trestného zákona**, vrátane judikatúry a porovnania s právnymi úpravami iných členských štátov EÚ;
- záverečnú **fenomenologickú časť** s využitím štatistických údajov MV SR, GP SR a MS SR.

Autor sa úspešne vyhýba prílišnej deskriptíve – jednotlivé kapitoly sú analyticky spracované, logicky prepojené a smerujú k jasne formulovaným záverom. **V prvej a druhej kapitole** sa

autor venuje hĺbkovej analýze pojmu stalking a problematickým aspektom jeho definície, a kriminologickej charakteristike stalkingu, ako špecifickej formy násilnej kriminality (druhom a motívom stalkingu, ako aj spôsobom jeho páchania). Autor sa prikláňa k identifikácii stalkingu ako osobitného druhu interpersonálnej agresie, ktorá sa vyznačuje dlhotrvajúcim charakterom napriek tomu, že niektorí autori ho zaraďujú do mravnostnej kriminality. Argumentačne presvedčivo dôvodí, že priamym následkom stalkingu je predovšetkým závažné narušenie súkromia, osobnej slobody a ľudskej dôstojnosti obetí. Autor správne identifikuje, že stalking vždy bude úmyselným, sústavným, systematickým a excesívnym konaním (nie náhodným, ojedinelým ventilovaním emócií). Autor tiež identifikoval medián trvania stalkingu na 12 mesiacov. **V tretej kapitole** sa autor venuje prevalencii stalkingu a formuluje závery (celková prevalencia stalkingu v EÚ na úrovni 18,7%, pokiaľ ide o ženské obete, čo znamená, že približne 9 miliónov žien v EÚ už zažilo stalking). **Štvrtá kapitola** špecificky pojednáva o páchateloch a obetiach stalkingu – o sociálno-demografickej charakteristike páchatela a typológii páchatelov, ktorá je spracovaná na mimoriadne vysokej úrovni (napr. páchatelom stalkingu sú v rozhodujúcej väčšine prípadov muži, a to až v približne 70-80% prípadov; približne 40% z nich trpí nejakou formou poruchy osobnosti, avšak odklon od spôsobu vnímania a správania psychicky zdravého jedinca vo forme psychózy bol preukázaný len u 25% stalkerov; až 50% stalkerov nebolo nikdy ženatých, že páchatelia tejto kriminality sú výrazne inteligentnejší a vzdelanejší, než bežní páchatelia trestnej činnosti, a že väčšina stalkerov je síce v čase páchania zamestnaná, ale je pre nich príznačné veľmi časté menenie zamestnania, a pod.). Ide o nesmierne prínosné a kriminologicky relevantné zistenia, ktoré môžu v neposlednom rade napomáhať objasňovaniu trestných činov a zisťovaniu páchatelov. Autor nezabúda na prevenciu a kreatívne formuluje rady pre obete stalkingu, čo možno hodnotiť veľmi pozitívne (ženy tvoria až 75% obetí stalkingu, priemerný vek obetí stalkingu je okolo 39 rokov; rady: dôsledná ignorácia pokusov o kontakt, vyhýbanie sa stretnutiu, dokumentácia stalkingu, zverejnenie informácií a pod.). **Piata kapitola** analyzuje kyberstalking a odlišuje ho od klasického stalkingu. Vzhľadom na početnosť prípadov kyberstalkingu a rastúcu mieru tohto druhu počítačovej kriminality má táto kapitola v súčasnosti mimoriadny význam. **Šiestou kapitolou** autor prechádza do trestnoprávnej charakteristiky stalkingu, kde porovnáva vnútroštátny, medzinárodný a európsky právny rámec ochrany pred stalkingom, s primárnym zameraním na rozbor § 360a Trestného zákona (trestný čin nebezpečného prenasledovania) a jeho komparáciu s právnymi úpravami iných členských štátov Európskej únie. V rámci komparatívnej analýzy autor dospieva k prínosným poznatkom (napr. že jednotlivé právne úpravy stalkingu v členských krajinách EÚ značne odlišujú aj v tom, či zahrňujú do svojich skutkových podstát aj konkrétne spôsoby páchania prenasledovania; že znak strachu u poškodených vyvolaného prenasledovaním zo strany páchatela, je integrálnou súčasťou skutkových podstát naprieč jednotlivými členskými štátmi EÚ, ktoré už stalking kriminalizovali). Autor zároveň upozorňuje na neuralgické znaky skutkovej podstaty trestného činu nebezpečného prenasledovania podľa § 360a Trestného zákona, ktoré by mohli spôsobovať/v minulosti spôsobovali problémy z hľadiska aplikačnej praxe (napr. pôvodný termín „dlhodobosť“ v pôvodnej skutkovej podstate; vzťah k poruchovým trestným činom a pod.). **V siedmej kapitole** sa autor venuje podrobnému výskumu fenomenológie

kriminality stalkingu v Slovenskej republike a trestnej politike v tejto oblasti. Analyzuje štatistiky Ministerstva vnútra SR, Generálnej prokuratúry SR, ako aj Ministerstva spravodlivosti SR a formuluje konkrétne závery (napr. stagnujúca tendencia predmetnej kriminality v sledovanom období; vysoká miera objasnenosti predmetnej kriminality – 74%; 94 % páchatelov je mužov s najpočetnejšou vekovou kategóriou 31-40 rokov; najčastejšie ukladaným trestom je podmienený trest odňatia slobody – 33% prípadov a pod.). **V záverečnej časti** autor prehľadne sumarizuje výsledky a závery práce. Zároveň konštatuje, že formulácia návrhov *de lege ferenda* nie je potrebná z dôvodu, že súčasnú slovenskú právnu úpravu nebezpečného prenasledovania považujeme za úplne dostatočnú a plne vyhovujúcu medzinárodným aj európskym štandardom a požiadavkám.

3. Formálna a jazyková úroveň

Formálna stránka práce je na vysokej úrovni:

- text je logicky štruktúrovaný a prehľadne členený do kapitol a podkapitol;
- dôležité údaje a závery nezanikajú v texte;
- bibliografické odkazy sú dôsledné a v súlade s akademickými pravidlami;
- jazyk práce je odborný, terminologicky konzistentný a štýlovo vyvážený.

Osobitne treba vyzdvihnúť štruktúru práce a sumarizáciu výsledkov, ktorá umožňuje čitateľovi prehľadnú orientáciu v texte i obsahu. Text nie je rozvláchny ani príliš deskriptívny, štylizácia preukazuje publikačnú vyzretosť autora, analytické časti sú zrozumiteľné, autor pracuje s textom na mimoriadne vysokej úrovni.

4. Originalita a prínos

Prínos práce možno hodnotiť ako **vedecky a aplikačne významný**. Autor:

- ponúka **komplexné kriminologicko-trestnoprávne uchopenie stalkingu** ako osobitného druhu interpersonálneho násillia;
- identifikuje **aplikančné problémy pri výklade skutkovej podstaty trestného činu nebezpečného prenasledovania**, najmä v súvislosti s pojmom „dlhodobosť“;
- prispieva k **rozšíreniu domácej doktríny** o interdisciplinárne poznatky zo zahraničných výskumov;
- vytvára **východisko pre ďalší výskum kyberstalkingu** a jeho právnu reguláciu.

5. Výsledok protokolu originality

Protokol o kontrole originality uvádza **percento zhody 18,82%**. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že najvyššie percento podobnosti pripadajúce na jeden zdroj je 2,13%, u prevažnej väčšiny ďalších prekrývajúcich sa zdrojov ide o menej než 1%. Tento výsledok možno v kontexte rozsahu práce a kvality spracovania považovať za zanedbateľný **a celkový výsledok kontroly originality za výborný**. Na podklade týchto skutočností je potrebné konštatovať, že **práca nevykazuje znaky plagiátorstva a ide o originálne dielo autora**.

6. Záver a odporúčanie

Habilitačná práca JUDr. Štefana Zemana, PhD. predstavuje **zrelý vedecký výstup**, ktorý spĺňa nároky kladené na habilitačné práce v odbore **trestné právo**. Autor preukázal **vysoú**

úroveň vedeckej erudície, samostatnosti v riešení komplexného interdisciplinárneho problému a schopnosť tvorivej syntézy poznatkov. Práca naplňa všetky formálne a kvalitatívne požiadavky kladené na habilitačné práce.

Odporúčanie:

Habilitačnú prácu odporúčam prijať ako významný príspevok k rozvoju slovenskej kriminológie a trestného práva a **odporúčam autora pripustiť k habilitačnej prednáške a obhajobe.**

Navrhujem, aby habilitant odpovedal na nasledovné oponentské otázky:

1. V práci analyzujete rôzne typológie páchatel'ov stalkingu (psychologické, vzťahové, motivačné). Ktorú z týchto typológií považujete za najvhodnejšiu pre praktické využitie v kriminologickej prevencii a pre potreby trestného konania, a prečo?
2. Ktoré pojmové znaky rôznorodých skutkových podstát stalkingu komparovaných zahraničných právnych úprav považujete za najviac problematické, a naopak najviac inšpiratívne a prečo?

V Bratislave dňa 19. decembra 2025

.....
prof. JUDr. Jozef Čentéš, DrSc., v. r.

KATEDRA TRESTNÉHO PRÁVA A KRIMINOLÓGIE

Oponentský posudok habilitačnej práce

Autor: **JUDr. Štefan Zeman, PhD.**

Téma habilitačnej práce: **„Vybrané kriminologické a trestnoprávne aspekty stalkingu“**

Oponent habilitačnej práce: **prof. JUDr. Ing. Adrián Jalč, PhD., TU, Právnická fakulta**

Ide o mimoriadne aktuálnu a spoločensky významnú tému. Stalking (nebezpečné prenasledovanie) predstavuje závažný fenomén súčasnosti, ktorý bol v slovenskom trestnom práve výslovne upravený pomerne nedávno – ako samostatný trestný čin bol zavedený do Trestného zákona od roku 2011. Napriek tomu, že právna úprava existuje už vyše desaťrošie, problematika stalkingu sa výraznejšie dostáva do popredia až v ostatných rokoch, a to aj vďaka rastúcej medializácii prípadov a uvedomovaniu si jeho negatívnych dôsledkov. Výskumy a odborná literatúra upozorňujú, že stalking zanecháva na obetiach závažné psychické a sociálne následky – kumulujú sa pocity strachu a bezmocnosti, často dochádza k rozvoju úzkostno-depresívnych stavov či psychosomatických porúch a obeť sa neraz uchýľuje k izolácii, zmene práce či bydliska. Z týchto dôvodov je skúmaná habilitačná práca nanajvýš aktuálna; spracúva problematiku, ktorá má nielen trestnoprávny rozmer, ale aj širší spoločenský dopad (ochrana pred nežiaducim obťažovaním, prevencia násillia páchaného často na ženách atď.). Výber témy preto hodnotím veľmi pozitívne – autor sa zamerail na oblasť, v ktorej existuje potreba ďalšieho výskumu a kvalitných odborných publikácií.

Práca sa skladá zo siedmich kapitol a záveru. Rozsah monografie - 174 s.

Autor rozčlenil text do prehľadných kapitol, ktoré pokrývajú jednak teoretické východiská a kriminologický pohľad na stalking, jednak podrobnú trestnoprávnu analýzu. V úvode práce autor vymedzuje samotný pojem stalking a objasňuje jeho znaky a formy. Správne poukazuje na to, že v slovenskom právnom poriadku sa pre tento fenomén používa označenie „nebezpečné prenasledovanie“ a charakterizuje ho ako zámerné, dlhodobé prenasledovanie a obťažovanie inej osoby, ktoré v obeti vyvoláva strach, ohrozuje jej bezpečnosť alebo

podstatným spôsobom znižuje kvalitu života – táto definícia je plne v súlade s chápaním pojmu v odbornej literatúre. Nasledujúce kapitoly sa venujú kriminologickým aspektom: autor rozoberá typológiu páchateľov a obetí stalkingu, motivácie a rizikové faktory vedúce k tomuto správaniu, ako aj spoločenské podmienky, ktoré stalking uľahčujú (napr. zneužívanie moderných technológií pri tzv. kyberstalkingu). Zároveň práca mapuje existujúce preventívne opatrenia a možnosti ochrany obetí.

Ťažiskom habilitačnej práce je podrobná trestnoprávna analýza skutkovej podstaty nebezpečného prenasledovania podľa § 360a Trestného zákona. Autor popisuje historický vývoj tejto právnej úpravy, analyzuje zákonné znaky skutkovej podstaty (napr. čo znamená „dlhodobo prenasleduje“, aké konania možno pod tento pojem zahrnúť, aký stupeň obťažovania či zastrašovania už napĺňa trestný čin a pod.) a venuje sa aj výkladu tohto trestného činu v rozhodovacej praxi. Oceňujem, že do obsahu práce zahrnul aj komparatívny pohľad – autor porovnáva právnu úpravu a prístupy k stíhaniu stalkingu v zahraničí (či už v právnych poriadkoch iných štátov, alebo v dokumentoch EÚ a Rady Európy), čím poskytuje širší kontext pre hodnotenie slovenských predpisov. Celkovo je obsah práce komplexný: zahŕňa definície a teóriu, empirické poznatky z kriminológie, právnu analýzu i úvahy de lege ferenda (návrhy de lege ferenda sú v habilitačnej práci vhodné a očakávané – autor predkladá vlastné návrhy, ako by bolo možné vylepšiť legislatívu či prax postihovania stalkingu). Štruktúra textu pôsobí premyslene; jednotlivé časti na seba nadväzujú logicky a postupne rozvíjajú hlavnú tému, takže čitateľ má ucelený obraz o problematike.

Formálna a jazyková stránka práce je taktiež na veľmi dobrej úrovni. Text je písaný kultivovaným akademickým štýlom, ktorý je zrozumiteľný aj pre čitateľa mimo úzkeho okruhu odbornej verejnosti. Autor dôsledne využíva odbornú terminológiu z oblasti trestného práva a kriminológie, no zároveň sa vyhýba zbytočne komplikovaným konštrukciám, takže výklad je prehľadný. Štylisticky je práca konzistentná a pôsobí plynulo; jednotlivé odseky na seba nadväzujú s logickou kontinuitou. Po typografickej a gramatickej stránke som v texte nezaznamenal žiadne závažné chyby – formálna úprava (číslovanie kapitol, odkazovanie na literatúru, zoznam bibliografických zdrojov) zodpovedá vyžadovaným štandardom. Jazyková úroveň svedčí o autorovej pedagogickej a vedeckej praxi; vyjadrovanie je vecné, presné a terminologicky správne. Habilitačná práca má primeraný rozsah a splňa všetky formálne náležitosti.

Habilitačná práca JUDr. Štefana Zemana, PhD. predstavuje doposiaľ najucelenejšie spracovanie problematiky stalkingu v slovenskom jazyku. Autor systematicky zhrnul doterajšie

poznatky, pričom ich doplnil o vlastné zistenia a návrhy. V teoretickej rovine prispieva k spresneniu definícií a terminológie – napríklad jednoznačne odlišuje stalking od príbuzných pojmov (obťažovanie, domáce násilie, vydieranie atď.) a navrhuje vhodné vymedzenia pojmov pre potreby trestného práva i kriminológie. Z kriminologického hľadiska práca obohacuje poznatky o profiloch páchatel'ov a obetí na Slovensku, čím môže poslúžiť študentom a odbornej verejnosti ako cenný zdroj. Z praktického hľadiska vnímam prínos najmä v identifikovaní medzier a problémov aplikačnej praxe – autor poukazuje na to, kde v procese vyšetrovania a súdneho konania dochádza k ťažkostiam (napr. dokazovanie dlhodobého prenasledovania, posudzovanie psychickej ujmy obete a pod.) a ponúka konkrétne návrhy, ako tieto problémy riešiť. Tieto odporúčania môžu nájsť uplatnenie pri legislatívnych úpravách do budúcnosti alebo v metodických pokynoch pre orgány činné v trestnom konaní. Rovnako prínosná je aj časť venujúca sa preventívnym opatreniam – autor zdôrazňuje význam osvetu, včasnej intervencie polície a spolupráce inštitúcií (súdy, prokuratúra, centrá pomoci obetiam) pri predchádzaní eskalácie stalkingu. Celkovo možno konštatovať, že habilitačná práca „Vybrané kriminologické a trestnoprávne aspekty stalkingu“ výrazne posúva poznanie v danej oblasti. Autor v nej preukázal schopnosť samostatného vedeckého bádania a syntézy poznatkov, ako aj zmysel pre prepojenie teórie s praxou. Na základe vyššie uvedených konštatovaní prácu hodnotím veľmi kladne a som presvedčený, že spĺňa kritériá kladené na habilitačné práce v odbore trestné právo.

Percento výsledku v Protokole o kontrole originality – 18,82%.

Záver:

V závere možno konštatovať, že habilitačná práca JUDr. Štefana Zemana, PhD. s názvom „Vybrané kriminologické a trestnoprávne aspekty stalkingu“ je spracovaná po formálnej a obsahovej stránke na potrebnej úrovni vyžadovanej na tento druh prác. Prácu preto **odporúčam na ďalšie konanie** a po úspešnej obhajobe navrhujem menovanému udeliť vedecko-pedagogický titul „docent“.

Otázka:

1. Ako by ste interpretovali zákonný znak „dlhodobo prenasleduje“ v skutkovej podstate trestného činu nebezpečného prenasledovania (§ 360a Trestného zákona) a podľa akých kritérií možno v praxi určiť, od akého momentu alebo trvania už ide o dlhodobé prenasledovanie?

2. Aké dodatočné opatrenia v oblasti prevencie alebo zlepšenia legislatívneho a inštitucionálneho rámca by podľa Vás mohli prispieť k účinnejšiemu boju proti stalkingu na Slovensku? Viete uviesť príklady osvedčených prístupov zo zahraničia (či už právnych, organizačných alebo edukačných), ktoré by mohli slúžiť ako inšpirácia pre zlepšenie prevencie a ochrany pred stalkingom u nás?

V Trnave dňa 10. januára 2026

prof. JUDr. Ing. Adrián Jalč, PhD., v. r.

OPONENTSKÝ POSUDOK

na habilitačnú prácu

JUDr. Štefana Zemana, PhD.

v habilitačnom konaní

na tému

**„VYBRANÉ KRIMINOLOGICKÉ
A TRESTNOPRÁVNE ASPEKTY STALKINGU“**

na získanie vedecko-pedagogického titulu

docent v odbore v odbore

habilitačného a inauguračného konania *Trestné právo*

Rozhodnutím predsedníčky Vedeckej rady a dekanky Právnickej fakulty TU v Trnave pani doc. JUDr. Marianny Novotnej, PhD., univ. prof., č.: TU_0509/2025, CZ_03438/2025 zo dňa 04. 12. 2025 som bol podľa § 76 ods. 11 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a v zmysle vyhlášky Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR č. 246/2019 Z. z. o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov alebo umelecko-pedagogických titulov docent a profesor v znení vyhlášky č. 457/2012 Z. z. a na základe uznesenia VR TU PF č. 12/2025 zo dňa 25. 11. 2025 vymenovaný za oponenta habilitačnej práce na tému „*Vybrané kriminologické a trestnoprávne aspekty stalkingu*“, ktorú predložil v habilitačnom konaní, v odbore habilitačného a inauguračného konania *Trestné právo* JUDr. Štefan Zeman, PhD.

Aktuálnosť zvolenej témy habilitačnej práce :

Z hľadiska zvolenej témy habilitačnej práce možno uviesť, že habilitant si zvolil aktuálnu tému. Aktuálnosť témy habilitačnej práce možno zvýrazniť aj tým, že predstavuje jednu z najdiskutovanejších a zároveň ústredných tém z trestného práva hmotného. Zároveň možno oceniť výber témy habilitačnej práce, ktorá v podmienkach Slovenskej republiky bude stále aktuálna a jej riešenie pre potreby aplikačnej praxe bude potrebné a žiadúce. Predmetom habilitačnej práce je problematika stalkingu, a teda nebezpečného prenasledovania, ktorej sa v posledných niekoľkých desaťročiach oprávnene dostáva čoraz viac vedeckej a výskumnej pozornosti, keďže ide o jeden z najaktuálnejších psychopatologických prejavov modernej spoločnosti. Práca pozostáva z dvoch hlavných častí, a je rozdelená celkovo do siedmych kapitol, ktoré na seba systematicky úzko nadväzujú. Z hľadiska aktuálnosti tak ide o veľmi aktuálnu a zaujímavú tému, ktorá si neustále vyžaduje pozornosť odbornej spoločnosti.

Cieľ habilitačnej práce :

Predložená habilitačná práca kladie za cieľ dva hlavné ciele, ktoré korešpondujú s dvomi nosnými časťami predloženej práce. Cieľom prvej, kriminologickej časti práce, ktorá pozostáva z piatich na seba úzko nadväzujúcich kapitol, je predovšetkým poskytnúť čo najkomplexnejšiu kriminologickú analýzu stalkingu. Čiastkovými cieľmi budú preto v tejto časti práce identifikovať a popísať jednak špecifické vlastnosti predmetnej kriminality, jej dopady na obeť prenasledovania, ako aj identifikovať a popísať jednotlivé druhy a motívy stalkingu, až po popis najčastejších spôsobov páchania stalkingu, a to všetko za pomoci čo najväčšieho množstva dát zo zahraničných a domácich výskumov a štúdií stalkingu. Nemenej dôležitým čiastkovým cieľom bude v rámci kriminologickej časti práce taktiež poskytnúť obraz o prevalencii nebezpečného prenasledovania v súčasnej spoločnosti. Kľúčovým cieľom bude taktiež snaha identifikovať sociálno-demografické a klinicko-psychologické charakteristiky páchatelia a obeť stalkingu, a napokon popísať spoločné a odlišné znaky kyberstalkingu s klasickým stalkingom a identifikovať najčastejšie formy páchania prenasledovania v kyberpriestore. Z hľadiska cieľovej orientácie habilitačnej práce môžeme konštatovať veľmi vhodné prepojenie teoretickej bázy s praktickou aplikovateľnosťou problematiky tohto riadneho opravného prostriedku a samozrejme aj vedeckou dokumentovateľnosťou snaženia habilitanta JUDr. Štefana Zemana, PhD. Druhá časť práce, pozostávajúca z posledných dvoch kapitol, ponúka rozsiahlu hmotnoprávnu analýzu slovenskej úpravy trestného činu nebezpečného prenasledovania podľa § 360a Trestného zákona. Cieľom je prostredníctvom odbornej literatúry a čo možno najširšej práce s judikatúrou priblížiť skutkovú podstatu tohto trestného činu a identifikovať prípadné neuralgické znaky skutkovej podstaty, ktoré by mohli v aplikačnej praxi spôsobovať problémy. Zároveň je autorovou snahou zhodnotiť kvalitu slovenskej právnej úpravy a taktiež poskytnúť jej komparatívne porovnanie s právnymi úpravami iných členských krajín EÚ v oblasti stalkingu s poukazom na niektoré aktuálne medzinárodné a európske právne nástroje v boji proti predmetnej kriminalite. Posledným čiastkovým cieľom tejto časti práce bude, na základe práce so štatistickými dátami z dielne Ministerstva vnútra, Generálnej prokuratúry a Ministerstva spravodlivosti SR, poskytnúť reálnu predstavu nielen o dynamike páchania a postihovania predmetnej kriminality v SR, ale aj o vývoji jej objasnenosti, ako aj o zložení páchatel'ov nebezpečného prenasledovania v SR napr. z hľadiska ich veku, pohlavia, či miery recidívy. Pri hodnotení možno konštatovať, že habilitačná práca po obsahovej stránke predpokladaný cieľ splnila.

Metódy habilitačnej práce :

Voľba vedeckých metód skúmania problematiky je nepochybne správna. Pri spracovaní habilitačnej práce autor vhodne využil najmä metódy analýzy, syntézy, indukcie, dedukcie. Aplikovanie zvolených metód nasvedčuje tomu, že habilitant vedecké metódy dostatočne ovláda. Vedecké metódy spracovania habilitačnej práce sú nástrojmi poznávania a pri ich výbere rozhoduje kritérium primeranosti, teda výber metódy závisí od predmetu a cieľa poznávania a skúmania. Metodika práce a metódy skúmania spravidla obsahujú charakteristiku objektu skúmania, pracovné postupy, spôsob získavania údajov a ich zdroje, použité metódy vyhodnotenia a interpretácie výsledkov. Využitie vedeckých metód sa prelína takmer v každej kapitole oponovanej habilitačnej práce. Voľba metód a ich následná aplikácia, v kontexte jasne premyslenej metodiky postupu, viedli k vytvoreniu habilitačnej práce, ktoré je, podľa môjho názoru, mimoriadne zaujímavá a ďalej rozvíjateľná, pričom habilitant obohacuje nielen problematiku charakterizovania trestnohmotných a kriminologických aspektov stalkingu. Autor sa vyjadruje k použitým metódam, ktoré využil operujeme v habilitačnej práci - analytická metóda, historická metóda, komparácia, dedukcia syntéza.

Formálna stránka habilitačnej práce :

Habilitačná práca je spracovaná na vynikajúcej teoretickej, odbornej a pojmovej úrovni. Uvedenú skutočnosť možno konštatovať vo vzťahu ku charakteristike predmetu a obsahu, všetkých kriminologických aspektov stalkingu vrátane záverov, ku ktorým autorka dospela. Uvedený spôsob spracovania sa odvíja aj od formálnej úpravy vychádzajúcej zo štandardu „STN 01 6910: 1999. Pravidlá písania a úpravy písomností“. Habilitačná práca spĺňa všetky formálne náležitosti požadované článkom 3 Smernice rektora Trnavskej univerzity v Trnave č. 20/2021 bibliografickej registrácii, kontrole originality, sprístupňovaní, uchovávaní a základných náležitostiach záverečných, rigorózných a habilitačných prác. Z formálneho a jazykového hľadiska je habilitačná práca teda spracovaná na požadovanej úrovni. Z prehľadu použitej odbornej literatúry a literárnych prameňov, ktorými autor z podstatnej časti argumentuje vyplýva, že pre účely spracovania habilitačnej práce preštudoval primerané množstvo na vec sa vzťahujúcej slovenskej, resp. zahraničnej literatúry. V práci ide o dostatočný počet použitej knižnej a časopiseckej literatúry, zákonov s komentármi, judikatúry, rozhodnutia súdov a normatívnych právnych aktov, ktoré v prevažnej miere používala pri písaní. Autor v zozname bibliografii (použitých prameňov) prehľadne rozdelil zdroje z ktorých čerpal poznatky. Dodržala odporúčaný typ písma (Times New Roman) ako aj veľkosť 12, pri riadkovaní 1,5, ten je jednotný v texte celej práce; riadkovanie citácií 1,0, veľkosť 10. Technicko-etická úroveň spracovania 610. poznámok pod čiarou je na potrebnej úrovni. V tomto kontexte habilitant dodržal etiku ako aj techniku citovania, teda spôsob etickej normy vo vzťahu k cudzím myšlienkam a výsledkom, ktoré sú obsiahnuté v iných dokumentoch a v použitej literatúre.

Autor správne v práci spája miesta v texte so záznamami o dokumentoch, ktoré sú v zozname použitej literatúry. Každý citát je uvedený presne so všetkými typografickými zvláštnosťami, pričom vyjadruje ucelenú myšlienku a z pôvodného textu sa vybral tak, aby nebol porušený jeho skutočný význam. Pred zvolením citátu autor starostlivo posúdil predchádzajúci a nasledujúci kontext celku, z ktorého bol citát vybraný. Pri spracovaní habilitačnej práce použil i parafrázovanie myšlienok alebo odkazovanie na časti publikácie.

Táto habilitačná práca má štandardnú úpravu požadovanú Právnickou fakultou TU v Trnave, pričom rešpektuje formálne a citačné kritériá i zásady odkazovania na primárnu a sekundárnu literatúru v zmysle všeobecných právnych predpisov a požiadaviek Rektorátu Trnavskej univerzity v Trnave.

Zhodnotenie protokolu o kontrole originality :

Pokiaľ ide o tzv. „Protokol o kontrole originality“ zo dňa 08. 10. 2025, ten je výstupom zo „Systému na odhaľovanie plagiátov pre potreby slovenských akademických a výskumných inštitúcií“ (ANTIPLAG, kontrola originality), ktorý beží nad Centrálnym registrom záverečných a kvalifikačných prác (CRZP). Autor má zhodu originality 18,82 %, najvyššiu čiastkovú originalitu 2,13 %, čo možno považovať za výborný výsledok kontroly originality odmietajúci akýkoľvek náznak plagiátorstva.

Z uvedeného výsledku kontroly originality vyplýva, že habilitačná práca JUDr. Štefana Zemana, PhD. je originálna, vytvorená pri dodržaní pravidiel práce s informačnými zdrojmi, pričom nenaruša autorské práva iných autorov a nemá charakter plagiátorstva.

Obsahová stránka habilitačnej práce :

Autor prácu systematicky rozdelila do siedmich kapitol + výsledky a závery práce. Práca pozostáva z dvoch hlavných častí, a je rozčlenená celkovo do siedmich kapitol, ktoré na seba systematicky úzko nadväzujú. V prvej, kriminologickej časti, kladie autor dôraz najprv na počiatky tejto

kriminality a na príčiny neexistencie doposiaľ všeobecne prijatej definície stalkingu, avšak mimoriadnu pozornosť venuje predovšetkým rozsiahlej kriminologickej analýze stalkingu, pričom sa zameriava jednak na jeho špecifické vlastnosti, akými si dlhotrvajúci charakter a skutočnosť, že ide o systematické a excesívne konanie, ako aj na fázy stalkingu, na nedozerné dopady stalkingu na obeť, na jednotlivé druhy a motívy stalkingu, ako aj na spôsoby jeho páchania. Následne sa autor analýzou početných zahraničných výskumov zaoberá otázkou prevalencie tohto fenoménu. Značnú pozornosť však venuje aj páchatelom a obetiam predmetnej kriminality, najmä ich sociálno-demografickým a klinicko-psychologickým charakteristikám. Kriminologickú časť napokon uzatvára rozborom kyberstalkingu a jeho špecifik vo vzťahu k tradičným formám nebezpečného prenasledovania. V druhej časti práce ponúka habilitant extenzívnu hmotnoprávnu analýzu súčasnej slovenskej právnej úpravy stalkingu, s poukazom na judikatúru a na recentné zmeny predovšetkým vo vzťahu k znaku dlhodobosti, ktorý spôsoboval v aplikačnej praxi najväčšie problémy. Značný priestor je napokon venovaný aj komparácii slovenskej právnej úpravy s právnymi úpravami členských štátov EÚ a fenomenológii stalkingu v SR. Obsahová stránka naplňa všetky kritériá vyžadované pre habilitačnú prácu.

Výsledky habilitačnej práce :

Habilitačná práca sa zaoberá problematikou stalkingu, pričom všeobecne prijatá kriminologická definícia stalkingu neexistuje. Habilitačná práca sa vyznačuje dostatočným teoretickým charakterom využívajúc základné vedecké metódy potrebné pre splnenie cieľa dizertačnej práce.

Pri hodnotení obsahovej stránky je dôležité posúdenie jadra habilitačnej práce. Jadro habilitačnej práce je hlavná časť práce a jeho členenie je určené typom práce – na základe vlastného doterajšieho výskumu s využitím vedeckého odborového potenciálu prináša zásadné poznatky alebo teoretické východiská, ktorou sa má dosiahnuť rozsiahla vedecká rozprava, v ktorej sa na základe vedeckého výskumu a s využitím bohatého dokladového materiálu a vedeckých metód rieši zložitý odborný problém – stalking. Jadro pozostáva z nadväzujúcich 7. kapitol a podkapitol, ktorých rozpracovanie zabezpečuje postupné prenikanie do podstaty zákonnej úpravy tohto vybraného problému. Jadro tvoria hlavné časti, ktorými sú: súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí, cieľ habilitačnej práce, metodika práce a metódy skúmania, výsledky práce. Ide o širokú tému, ktorej komplexnosť spracovania v žiadnej práci by možná nebola. Habilitant zvolil i v nadväznosti na využité metódy a predpokladaný cieľ spracovania hmotnoprávnu úpravu a kriminologické poznatky.

Každá habilitačná práca musí obsahovať teoretický úvod, ktorý analyzuje aktuálny stav poznatkov v danej problematike, charakteristiku cieľov, podrobný opis použitých postupov (metód práce, zdrojového materiálu), jadro, dosiahnuté výsledky, ich vyhodnotenie, záver a zoznam použitej literatúry (bibliografiu). Pri formulovaní výsledkov spracovania habilitačnej práce a pri prezentácii vlastných názorov na riešený problém, resp. pri porovnávaní vlastných názorov s názormi uznávaných osobností autorka hovorí v prvej osobe jednotného čísla, v prítomnom čase ale tiež v množnom čísle. V závere práce autor poukazuje na to, že piamym následkom stalkingu je pritom predovšetkým závažné narušenie súkromia, osobnej slobody a ľudskej dôstojnosti obetí. Stalking totiž vždy zahŕňa porušovanie súkromnej sféry života obeť. Veľmi často však stalking poškodzuje duševné, avšak aj telesné zdravie obetí, či dokonca ohrozuje ich život. Na základe klinických štúdií je však potrebné dodať, že väčšina stalkeroch sa bezprostredného fyzického násillia nedopúšťa. Tiež uvádza, že slovenská právna úprava je však v ostatných obligatórnych znakoch trestného činu nebezpečného prenasledovania viac-menej bezproblémová. Dokonca ju možno po komparácii s inými obdobnými právnymi úpravami členských krajín EÚ hodnotiť ako vysoko kvalitnú a nespôsobujúcu zásadnejšie aplikačné problémy. Práve preto neformuluje žiadne návrhy *de lege ferenda*, pretože súčasnú slovenskú právnu úpravu nebezpečného prenasledovania považujeme za úplne dostatočnú a plne vyhovujúcu medzinárodným aj európskym štandardom a požiadavkám.

Habilitačná práca má spolu s abstraktom, jadrom práce, záverom a zoznamom použitej literatúry 174 strán, pričom prináša v siedmich kapitolách teoreticko-právnu analýzu skúmanej problematiky spoločne spolu s komparáciou zahraničnej právnej úpravy. Habilitant sa tejto téme podrobne venoval a skúmal ju, o čom svedčí bohatý poznámkový a citačný aparát. Vhodným sa javí vlastný spôsob spracovania habilitačnej práce, vnútorná štruktúra 7. kapitoly je prepracovaná, autor sa snaží riešiť zvolenú problematiku z rôznych uhlov pohľadov, čo dáva habilitačnej práci aspekt komplexnosti. O podrobnom skúmaní svedčí aj bohatý zoznam použitej literatúry (bibliografie), počnúc knižnou a časopiseckou literatúrou, ako aj rozhodovacej praxe súdov Slovenskej republiky a Českej republiky, ktoré sa vo všeobecnej rovine viažu k danej problematike a podávajú vo svojom komplexe použitia reprezentatívny obraz o literárnych domáciach, zahraničných zdrojoch, z ktorých čerpal poznatky.

Habilitačná práca sa vyznačuje aj prvkom dôkladnosti, v tomto kontexte možno oceniť snahu habilitanta pri obsahovom spracovaní práce. Členenie práce a logická nadväznosť týchto 7. kapitoly a ich jednotlivých podkapitol, ako aj metodologická adekvátnosť sú vyhovujúce. Využitie zdrojov (primárnej i sekundárnej) odbornej literatúry, ako aj kvalita a kvantita ich reflexie je na vyhovujúcej úrovni. Závery práce by mohli byť použité ako teoretický základ skúmajúci problematiku stalkingu.

Habilitačná práca je podľa môjho názoru prínosom k výskumu v danej oblasti. Autor preukázal v tejto oblasti svoje teoreticko-praktické schopnosti zvládnutia témy, dobrý písomný prejav a postreh pri poukazovaní na právnu úpravu *de lege lata* a prípadné postrehy, námety, podnety.

Habilitačná práca JUDr. Štefana Zemana, PhD. preukázala jeho pripravenosť na samostatnú teoretickú a aplikačnú činnosť, tiež na riešenie teoretických i praktických problémov študijného odboru „Právo“ a študijného programu „Trestné právo“. V primeranom rozsahu rozpracúva netriviálny teoretický problém, ktorý bol vygenerovaný potrebami praxe v kontexte slovenského trestného práva hmotného a kriminológie. Problém analýzy a komparácie tejto problematiky je formulovaný jazykom študijného odboru *Trestné právo*; je pritom vymedzený dostatočne, jednoznačne a v súlade s názvom habilitačnej práce.

Habilitant JUDr. Štefan Zeman, PhD. svojou prácou a dosiahnutými výsledkami spracovania preukázal schopnosť spracovať zvolený odborný problém v kontexte s komparáciou, analýzou a s vypracovaním adekvátneho záveru. Habilitačná práca spĺňa z hľadiska dosiahnutých výsledkov požiadavky kladené na kvalifikačné práce v danom odbore.

Vedecký prínos habilitačnej práce :

Pre potreby spracovania habilitačnej práce habilitant využil svoje teoretické vedomosti, názory popredných slovenských a českých právnikov, praktické skúsenosti orgánov justičnej praxe, názory odborníkov, ktoré boli publikované v odbornej literatúre a nemalú dávku vlastnej tvorivosti a schopnosti tieto pramene analyzovať a syntetizovať do logicky a štruktúrne definovaných okruhov najdôležitejších problémov týkajúcich sa predmetu habilitačnej práce. Tejto skutočnosti zodpovedá aj koncepcia posudzovanej práce, ktorá je rozčlenená do 7. kapitoly, ktoré na seba logicky nadväzujú.

Habilitačná práca JUDr. Štefana Zemana, PhD. má charakter vedeckej práce, keďže habilitant na základe priebežného vlastného pozorovania a spracovania a s využitím dostatočného dokladového materiálu, ako aj vedeckých metód preukázal schopnosť a pripravenosť samostatne vedecky a tvorivo pracovať v oblasti skúmania trestnoprávnej vedy. Pri takto zvolenej téme habilitačnej práce sa obsahové spracovanie práce poňalo vhodným spôsobom. Habilitačná práca v dostatočnom rozsahu charakterizovala stalking, ktorý je mimoriadne pozoruhodný psychopatologický prejav ľudského správania, spočívajúci vo vytrvalom alebo aspoň opakovanom prenasledovaní druhej osoby.

Za vedecký prínos možno považovať postrehy a námety vo výsledkoch a záveroch práce /str. 145 – 154/. Habilitant v práci preukázal schopnosť dostačujúceho stupňa abstrakcie, analýzy a syntézy poznatkov a dokázala, že má dostatočný prehľad v existujúcej problematike.

Na základe podrobného preštudovania a komparovania môžem zhodnotiť, že habilitačná práca JUDr. Štefana Zemana, PhD. je prínosom pre ďalší rozvoj trestnoprávnej vedy v oblasti skúmania a predchádzania stalkingu. Habilitačná práca prináša nové vedecké poznatky, čím sa preukázala schopnosť habilitanta JUDr. Štefana Zemana, PhD. spracovať zvolený odborný problém trestného práva hmotného s medziodborovým prístupom a závermi.

JUDr. Štefan Zeman, PhD., v oponovanej habilitačnej práci preukázal vysokú spôsobilosť a schopnosť využívať tvorivo vedecké metódy práce. Preukázal, že ovláda trestnoprávnu a kriminologickú terminológiu a vie ju vhodne využiť pri vedeckom skúmaní. Posudzovaná habilitačná práca nad mieru spĺňa všetky požadované kritériá pre tento druh práce.

Záver hodnotenia :

- I. Odporúčam habilitačnú prácu JUDr. Štefana Zemana, PhD. na vedeckú a pedagogickú rozpravu pred habilitačnú komisiu a oponentov habilitačnej práce Právnickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave.
- II. Odporúčam, aby v prípade úspešnej ústnej obhajoby habilitačnej práce a správneho a kvalifikovanému zodpovedaniu otázok a pripomienok členov habilitačnej komisie, oponentov, prípadne ostatných účastníkov obhajoby bol JUDr. Štefanovi Zemanovi, PhD. Vedeckou radou Právnickej fakulty TU v Trnave udelený vedecko-pedagogický titul „docent“ („doc.“) v študijnom odbore *Trestné právo*.

Na záver navrhujem, aby habilitant odpovedal na otázku:

Aké možnosti ochrany poskytuje SR pre obete stalkingu?

V Banskej Bystrici, dňa 16. január 2026

.....
prof. JUDr. Jaroslav Klátik, PhD.
oponent